

جلسه هماهنگی برنامه های سلامت میانسالان در سال ۱۴۰۱

معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۱۵ تیر ۱۴۰۱

اهمیت برنامه میانسالان

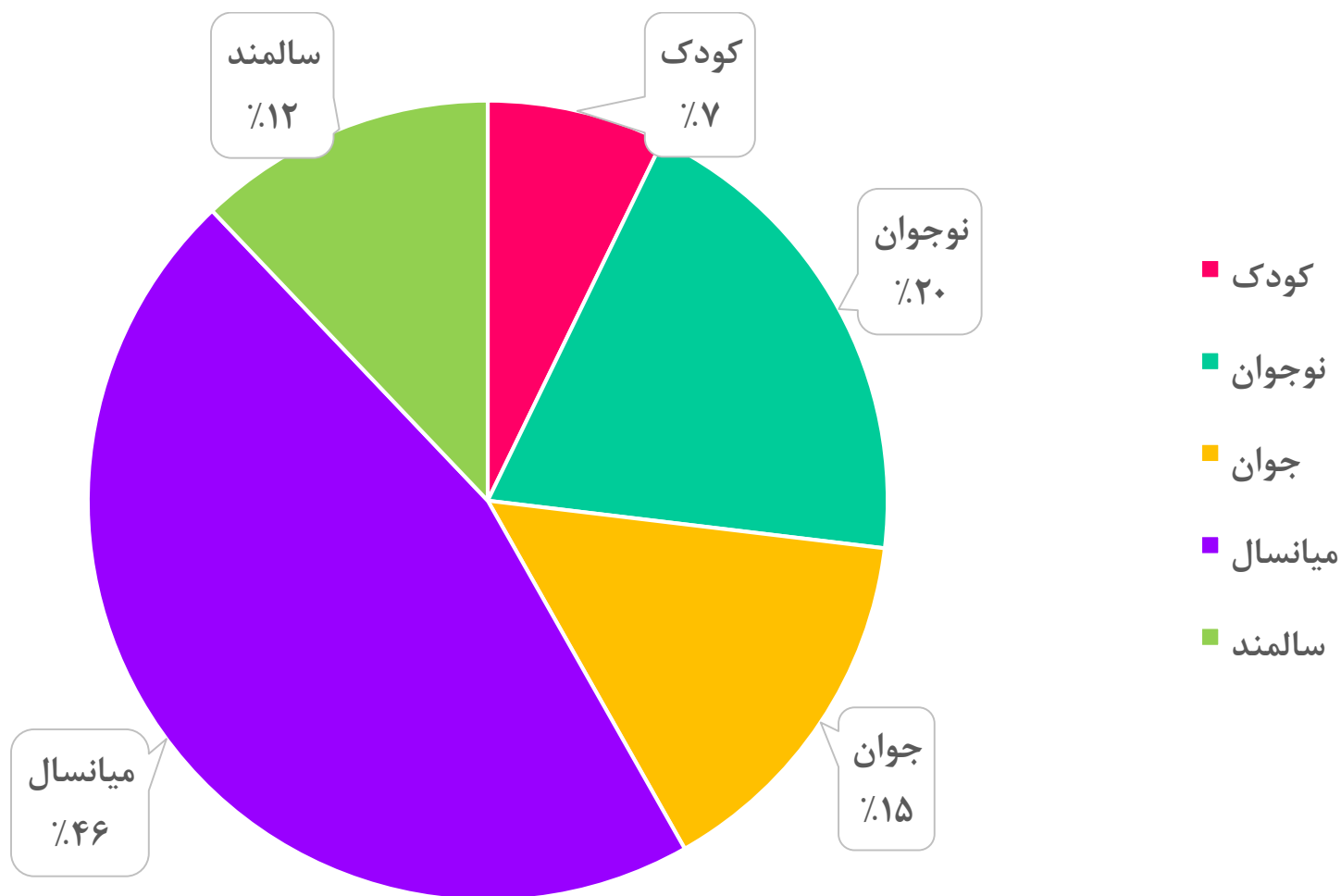
از بعد سلامتی :

- سهم نزدیک به ۵۰ درصد از جمعیت
- محور سلامت خانواده و جامعه (همه ابعاد سلامت خانواده متاثر از مرگ و میر، ناتوانی و رفتارهای آنهاست)
- تمرکز بر حمایت از خانواده و توجه کمتر به سلامت خود
- تمرکز سیستم بهداشت و درمان بر مراقبت از گروه های آسیب پذیر
- مخاطرات کار و محیط همزمان با سایر مخاطرات سلامت تهدید کننده
- رشد فزاینده گذار از میانسالی به سالمندی

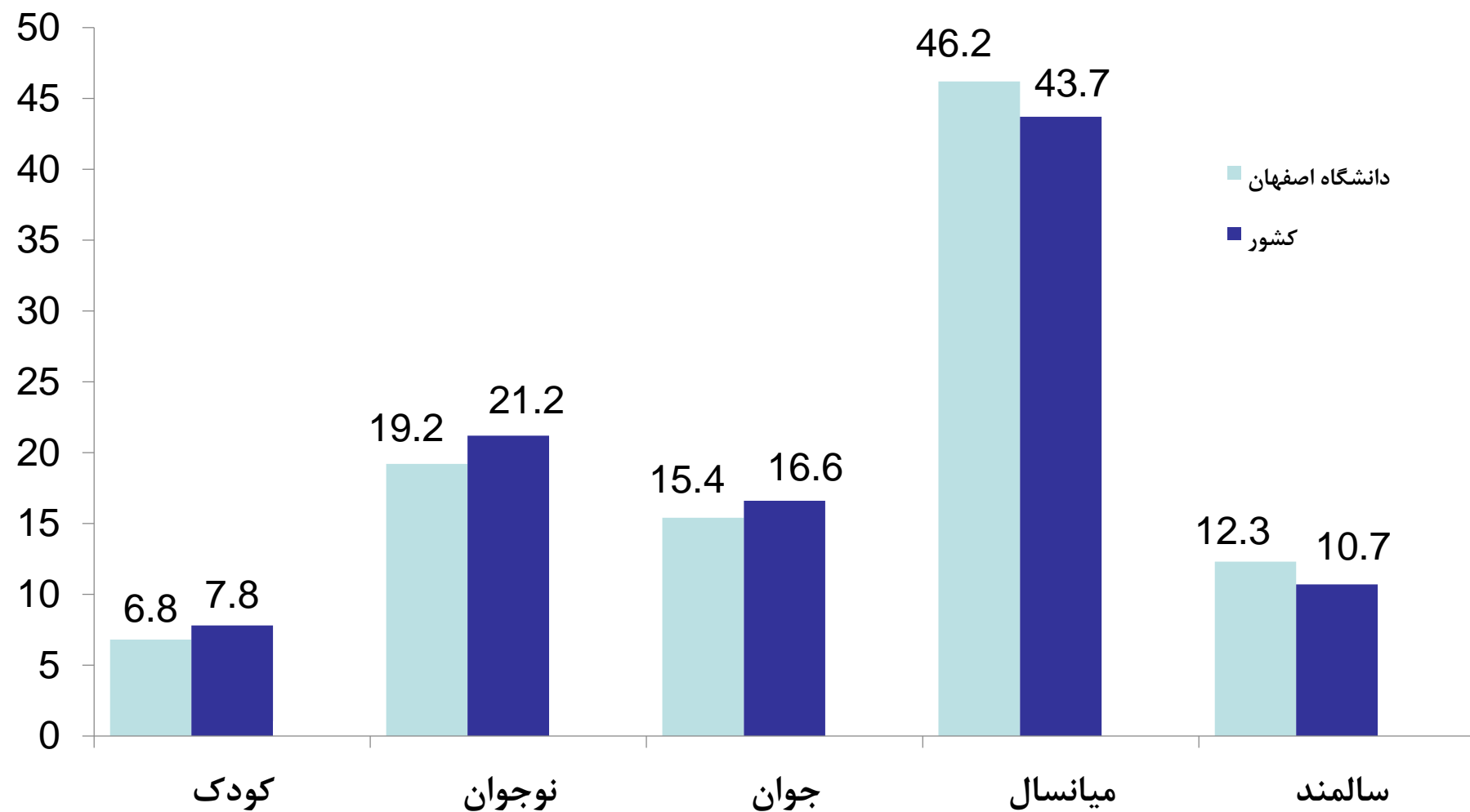
از بعد اقتصادی :

- گروه مولد و نبض تپنده جامعه
- فشار اقتصادی به جامعه به دلیل روزهای از دست رفته کاری

سهم گروه های سنی در جمعیت ثبت نام شده در سامانه سیب - سال ۱۴۰۰

سهم گروه های سنی کشور و دانشگاه اصفهان گزارش گوشی پزشکی سامانه سیب بهداشتی ۱۴۰۰/۸/۱

اهداف و برنامه های سال ۱۴۰۱:

- **هدف کلی اول:** افزایش امید زندگی سالم
- **هدف کمی:** کاهش میزان مرگ ۳۰ تا ۷۰ سال به مقدار ۱۰٪ تا پایان برنامه ششم
- **برنامه ها:**
  - ✓ توانمند سازی زنان و مردان میانسال
  - ✓ ترویج شیوه زندگی سالم
- **هدف کلی دوم:** ارتقای سلامت همه جانبه در ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی
- **هدف کمی:** افزایش پوشش خدمات ادغام یافته سلامت میانسالان به میزان ۳۰٪
- **برنامه ها:**
  - ✓ اجرای برنامه خدمات ادغام یافته سلامت میانسالان
  - ✓ مدیریت سلامت زنان میانسال در دوران پیش یائسگی و یائسگی
  - ✓ مدیریت سلامت مردان میانسال

فعالیت ها: شاخص تعیین شده برای اجرای تمامی فعالیت های ذیل برنامه ها پوشش ۳۰ ٪ جمعیت گروه سنی هدف تعیین شده است

الف: ارتقای شیوه زندگی و بهبود رفتارهای گروه هدف در زمینه تغذیه، فعالیت فیزیکی و ترک استعمال دخانیات

- ✓ تن سنجی
- ✓ ارزیابی الگوی تغذیه
- ✓ ارزیابی فعالیت بدنی
- ✓ غربالگری اولیه درگیری با مصرف دخانیات الکل و مواد مخدر و روان گردان
- ✓ بررسی سوابق فردی و خانوادگی ، علائم و عوامل خطر سرطان کولورکتال و انجام آزمایش فیت

ب: تغییر رفتار از رفتارهای ناسالم به رفتار سالم

- ✓ غربالگری اولیه سلامت روان
- ✓ خطر سنجی سکته های قلبی و مغزی از طریق خطر سنجی و مراقبت ادغام یافته دیابت ، فشار خون بالا و اختلالات چربی

فعالیت ها: شاخص تعیین شده برای اجرای تمامی فعالیت های ذیل برنامه ها پوشش ۳۰ ٪ جمعیت گروه سنی هدف تعیین شده است

ج- زنان :

- ✓ بررسی تاریخچه باروری و یائسگی / ارزیابی اختلال عملکرد جنسی
- ✓ بررسی علائم و عوارض یائسگی در زنان ۴۵ تا ۵۹ سال
- ✓ ارزیابی عفونت های آمیزشی / ایدز
- ✓ بررسی روابط زناشویی و اختلال عملکرد جنسی
- ✓ معاینه ژنیکولوژی
- ✓ بررسی وجود خونریزی های غیر طبیعی رحمی
- ✓ غربالگری و تشخیص زودهنگام سرطان دهانه رحم
- ✓ غربالگری و تشخیص زودهنگام سرطان پستان

د: خودمراقبتی در میانسالان :

- ✓ ارتقا سواد سلامت از طریق آموزش چهره به چهره به مراجعین
- ✓ آموزش گروهی به ادارات و سازمان ها
- ✓ آموزش از طریق فضای مجازی
- ✓ آموزش از طریق رسانه های شنیداری و دیداری

سطوح ارائه دهنده خدمات میانسالی

سطوح ارائه دهنده خدمت در برنامه سلامت میانسالان

- ۱- بهورز / مراقب سلامت
- ۲- مراقب سلامت ماما/ ماما
- ۳- پزشک
- ۴- کارشناس سلامت روان
- ۵- کارشناس تغذیه

بسته های خدمات میانسالی

بسته های خدمتی برنامه سلامت میانسالان

مراقب سلامت و بهورز (آخرین ویرایش سال ۱۳۹۸)
ماما (آخرین ویرایش سال ۱۴۰۰ هنوز ابلاغ نشده است)
بسته پزشک هنوز ابلاغ نشده و در حال تدوین می باشد

مکمل های برنامه سلامت میانسالان

قرص پرل D3 جهت مصرف یک عدد در ماه
در واحدهای ارائه خدمت، توزیع مکمل ویتامین D3 به گروه هدف میانسالان به صورت ۱۰ تایی انجام گردد.

نحوه درخواست مکمل فصلی :

تعداد مکمل ثبت شده در فصلی از سال گذشته که بیشترین ثبت مکمل انجام شده $\times 1.1$
استوک - موجودی

تفاوت برآورد مکمل با درخواست مکمل

بسته خدمات کارکنان دولت

وظایف گروه سلامت خانواده و جمعیت در برنامه

- همکاری با واحد بهداشت حرفه ای در برنامه ریزی جهت فراخوان و انجام مراقبت های کارکنان دولت (نامه ۱۱۴۴۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۷)
- حد انتظار و فرم های ارجاع

• بسته خدمات سلامت کارکنان ورژن سال ۱۳۹۸ (فصل چهارم: شرح وظایف معاونت بهداشت دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی)

• معاونت بهداشت دانشگاه ها/دانشکده های علوم پزشکی موظف هستند نسبت به تشکیل کمیته راهبری

مرکب از نمایندگان هر کدام از دفاتر مربوطه - گروه سلامت کار- دفتر بهبود تغذیه جامعه- دفتر

مدیریت بیماری های غیرواگیر- دفتر آموزش و ارتقاء سلامت- دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد-

در دانشگاه/دانشکده، با مدیریت و هماهنگی "گروه سلامت کار" اقدام نمایند.

- هماهنگی با سازمان های دولتی و غیر دولتی در سطح تحت پوشش شهرستان جهت ارائه خدمات به کارکنان
- برخورد فعال برای ارائه خدمات به کارکنان
- هماهنگی و همکاری با بهداشت حرفه ای برای ارائه خدمات به صنوف
- مراقبت مستمر کارکنان دارای مشکل سلامتی
- ارائه خدمات سلامتی به کارکنان در ساعات غیر اداری در صورت امکان (با هماهنگی با معاون بهداشتی)

- ارائه خدمات به کارکنان بسته خدمت جداگانه نیاز ندارد
- بر اساس گروه سنی شاغلین می توان از بسته های خدمات موجود استفاده نمود
- ارزیابی اولیه کارمندان مانند سایر مردم می باشد.
- ارائه خدمات به کارگران کارخانجات علاوه بر بسته خدمات سلامت گروههای سنی نیاز به خدمات ویژه شغلی نیز دارد.
- بهترین زمان ارائه خدمت به شاغلین صنوف زمان دریافت کارت سلامتی است (فرصت های موجود)

افزایش پوشش خدمات

برای افزایش پوشش خدمات از طرق زیر می توان اقدام نمود:

- ❖ بازاریابی فعال
- ❖ ارائه خدمات کیفی
- ❖ استمرار خدمت
- ❖ افزایش دسترسی به خدمت از طریق اصلاح زمان و مکان ارائه خدمت

ارائه خدمات کیفی

برای ارائه خدمات کیفی موارد زیر لازم الاجرا می باشد:

- ❖ تکریم مشتری (گیرنده خدمت)
- ❖ نوبت دهی
- ❖ توضیح اولیه ارائه خدمت و آگاهی مراجعه کننده از آنچه برایش می خواهیم انجام دهیم
- ❖ تبحر ارائه دهنده خدمت از نظر علمی و عملی (گذراندن دوره های آموزشی علمی و عملی)
- ❖ تاکید بر تاریخ مراجعه بعدی پس از پایان ارائه خدمت
- ❖ مناسب بودن مکان ارائه خدمت (اصل محرمانگی)
- ❖ توجه به حضور «مراجعه کننده» با توجه به ثبت الکترونیک خدمات

انتظارات :

- لزوم ارسال صحیح و به موقع آمار و گزارش ها به معاونت طبق آخرین فرمت ارسال شده به شهرستانها در سال ۱۴۰۱
- استمرار فعالیت های مربوط به بازاریابی خدمات (علی رغم حذف گزارش بازاریابی از آمارهای ارسالی به استان در سال ۱۴۰۱) و بررسی عملکرد شهرستانها در این خصوص در پایش های ستاد شهرستان
- اهمیت تحلیل شاخص های برنامه به تفکیک واحد های ارائه دهنده خدمت به منظور طراحی و اجرای مداخلات، رصد اثر بخشی مداخلات اجرا شده و اصلاح یا تغییر مداخلات در صورت عدم دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده
- همکاری با واحد بهداشت حرفه ای در اجرای بسته خدمات پایه کارکنان دولت به منظور ارتقا پوشش مراقبت های گروه هدف میانسالان خصوصا مردان میانسال

انتظارات :

- با توجه به هم پوشانی برخی خدمات ادغام یافته گروه سنی میانسالان با سایر واحد ها تلاش برای ایجاد هم‌مدلی و همکاری درون بخشی موجب ارتقا کیفیت و کمیت خدمات به گروه سنی هدف خواهد بود.
- تاکید به ارائه دهندگان خدمت در خصوص توالی انجام خطر سنجی بیماریهای قلبی عروقی در میانسالان بر اساس دستورالعمل ایراپن :
  1. میانسالان زیر ۴۰ سال بدون عامل خطر : سه سال یکبار
  2. میانسالان دارای سطح خطر کمتر از ۱۰ درصد : سالانه
  3. میانسالان دارای سطح خطر ۱۰-۱۹ : هر ۹ ماه یکبار
  4. میانسالان دارای سطح خطر ۲۰-۲۹ : ۶ ماه یکبار
  5. میانسالان دارای سطح خطر بالای ۳۰ درصد : ۳ ماه یکبار

انتظارات :

- هفته های ملی سلامت بانوان ایران (سبا) و سلامت مردان ایران (سما) فرصت مناسبی است برای بازاریابی اجتماعی جهت تشکیل پرونده سلامت برای کارمندان و شاغلین بخش های خصوصی، دولتی و نیمه دولتی همکاری فی ما بین واحد سلامت خانواده (برنامه سلامت میانسالان) و واحد بهداشت محیط و حرفه ای دستیابی به اهداف برنامه ریزی شده و ارتقا شاخص های سلامت را موجب خواهد شد.
- با توجه به اهمیت افزایش و ارتقا سواد سلامت در جهت اجرای برنامه های مرتبط، نیاز به همکاری واحد آموزش و ارتقا سلامت با گروه سلامت خانواده (برنامه سلامت میانسالان) محسوس است.

شرح وظایف کارشناس میانسالان ستاد شهرستانها

شرح وظیفه	کارکرد/حیطه
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تدوین برنامه عملیاتی بر اساس گروه سنی میانسالان ➤ استخراج فعالیت ها از برنامه عملیاتی اختصاصی بصورت ماهیانه، تعیین درصد پیشرفت هر برنامه 	برنامه ریزی
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تطبیق اسناد بالادستی، دستورالعملهای استانی با مقتضیات محلی و تهیه استاندارد و ضوابط در برنامه ها ➤ مشارکت در سازماندهی نیروی انسانی مرتبط با برنامه های تحت اقدام به منظور ارائه خدمات در سطوح ستادی و محیطی . ➤ استقرار نظامهای مراقبت سلامت و مرگ بر اساس گروه سنی میانسالان ➤ تعیین اعضای کمیته های تخصصی برنامه های سلامت میانسالان (کمیته بررسی مرگ ۳۰ تا ۷۰ سال) ➤ تعیین اعضای هسته آموزشی میانسالان و صدور ابلاغ ➤ ساماندهی برنامه های مرتبط با گروه سنی ➤ طراحی مداخلات بر اساس نتایج اجرای برنامه ها و فرآیندها ➤ استخراج موارد عدم هم خوانی بسته های خدمتی ابلاغی با خدمات سامانه سیب و انعکاس به ستاد استان ➤ بروزرسانی و بایگانی منظم (فیزیکی و الکترونیک) مکاتبات و دستورعمل ها ،کتب، جزوات و پمفلت ها و ارسال رسانه های آموزشی مورد نیاز به واحدهای محیطی ➤ ارسال آخرین دستورالعمل ها و بخشنامه ها به واحدهای محیطی، بیمارستان، و غیره بنا به مورد و توجیه کارکنان در این خصوص 	سازماندهی

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

کارکرد / حیطة	شرح وظیفه
نیروی انسانی (آموزش و توانمندسازی)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ شرکت در برنامه های آموزشی استانی / بازآموزی و انتقال آن به سطوح پائین تر بصورت آبخاری مطابق فرآیند آموزش ➤ گرفتن امتیاز بازآموزی از کمیته آموزش، نگارش فرم امتیاز و طرح درس، برگزاری آموزش، انجام پیش آزمون و پس آزمون، تحلیل اطلاعات آموزش و ارسال انتظارات متعاقب برگزاری کلاسها به واحدهای محیطی ➤ طراحی و اجرای مداخلات آموزشی اجرایی و ارزیابی های قبل، حین و پس از انجام مداخلات با همکاری واحدهای ذیربط. ➤ مشارکت در انجام نیازسنجی نیروهای محیطی و سایر بخشهای توسعه مرتبط با برنامه های سلامت بر اساس گروه سنی میانسالان به منظور افزایش اثر بخشی فعالیتها. ➤ مشارکت در آموزش و اطلاع رسانی به جامعه با تاکید بر گروههای هدف . همکاری در اجرای بسیج اطلاع رسانی به منظور ارتقاء آگاهی و توانمند سازی گروههای هدف ➤ همکاری در برنامه ریزی و برگزاری آموزش تئوری و عملی نیروهای جدیدالورود ستادی و محیطی
(نظارت) پایش و ارزشیابی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ نظارت دوره ای از مراکز محیطی تحت پوشش با استفاده از ابزار پایش مربوطه بر اساس گروه سنی میانسالان و بررسی مشکلات موجود در پایش قبلی ➤ انجام پایش های مداخله ای موردی بر حسب نیاز ➤ ارسال فیدبک نظارت حداکثر ظرف ۱۰ روز پس از بازدید و پیگیری تا حصول نتیجه ➤ جمع بندی و تحلیل نتایج پایش ها و ارائه پسخوراند مرتبط با گروه سنی میانسالان به صورت سالیانه. ➤ نظارت بر اجرای برنامه عملیاتی در سطوح محیطی مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان ➤ نظارت بر نحوه اجرای برنامه های مرتبط با سلامت خانواده در حوزه برون بخشی (مدارس، ادارات ، بیمارستان هاو...). ➤ ارزشیابی دوره ای و مستمر قبل، حین و پس از انجام مداخلات طراحی شده در برنامه عملیاتی و ارائه پسخوراند به سطوح ذیربط.

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

کارکرد / حیطه	شرح وظیفه
هماهنگی درون بخشی و برون بخشی	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ایجاد هماهنگی درون، بین و برون بخشی در جهت اجرای سیاستهای مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان و تنظیم صورتجلسات و پیگیری مصوبات تا حصول نتیجه ➤ پیگیری ایجاد، احیاء و برگزاری کمیته های درون، بین و برون بخشی مرتبط با برنامه های سلامت میانسالان و تنظیم صورتجلسات و پیگیری مصوبات تا حصول نتیجه ➤ مشارکت فعال در برگزاری بسیج های همگانی (هفته های ملی سلامت بانوان و مردان ایران) ➤ تهیه و تدوین توافقنامه های و تفاهم نامه های مشترک با حوزه های مرتبط با سایر دستگاهها در برنامه های سلامت میانسالان.
مستندسازی و تهیه گزارش	<ul style="list-style-type: none"> ➤ جمع آوری و تحلیل آمارهای مرتبط با برنامه سلامت میانسالان . ➤ تهیه گزارش تحلیلی آماری مستمر و مبتنی بر برنامه های سلامت میانسالان بر اساس سامانه سیب و ارسال به سطوح ذیربط و طراحی مداخلات لازم. ➤ تهیه گزارش عملکرد سالیانه و ارائه به مدیریت (تهیه جداول و نمودارهای مقایسه ای) ➤ بررسی و جمع بندی و ارسال گزارشات آماری درخواستی به سطوح مرتبط ➤ ارسال گزارش مرتبط با برگزاری کمپین ها و بزرگداشت های مرتبط با سلامت میانسالان به سطوح بالاتر ➤ تهیه گزارش فصلی عملکرد آموزشی هزینه بر شهرستان و ارسال به ستاد استان

شرح وظایف کارشناس میانسالان / سالمندان ستاد

شرح وظیفه	کارکرد / حیطه
<ul style="list-style-type: none"> ➤ پیگیری وصول و هزینه کرد اعتبارات تخصیص یافته با هماهنگی مدیریت بر اساس شرح هزینه ارسالی استانی 	بودجه بندی و تحلیل اقتصادی
<ul style="list-style-type: none"> ➤ تهیه بانک اطلاعات نیروهای محیطی مراکز به تفکیک رده های شغلی ➤ برآورد و پیگیری نقایص و خرابی تجهیزاتی مورد نیاز مراکز ➤ برآورد و پیگیری مکمل های غذایی به تفکیک گروه های هدف و بررسی در خواست های محیطی ➤ درخواست تشویق و تنبیه پرسنل ستادی و محیطی 	مدیریت منابع
<ul style="list-style-type: none"> ➤ استفاده از فن آوری اطلاعات و تسریع در انجام امور از طریق ایجاد سامانه های الکترونیکی ➤ مشارکت در تعیین اولویتهای پژوهشی در راستای سیاستهای ابلاغی ستادی و مشکلات منطقه ای مرتبط با سلامت میانسالان. ➤ مشارکت در طراحی و انجام پژوهشهای کاربردی و طرحهای تحقیقاتی مبتنی بر اولویتهای سلامت میانسالان. ➤ تهیه مقالات علمی در راستای برنامه های واحد ➤ انتشار مطالب علمی و متون آموزشی مرتبط با برنامه های سلامت خانواده و جمعیت در جراید و رسانه های محلی، مطبوعات، خبرنامه دانشگاه و سایت شبکه 	نوآوری و پژوهش
<ul style="list-style-type: none"> ➤ اجرای سایر امور محوله زیر نظر مسئول مافوق 	سایر

مسیرهای ارتباط

- شماره های تماس :
  - خانم مرادی : ۰۹۱۳۳۸۰۱۰۲۷ - داخلی ۳۳۷
  - خانم مزروعی : ۰۹۱۳۳۳۳۰۳۲۹ - داخلی ۳۳۸
  - خانم معنوی نژاد : ۰۹۱۳۱۰۸۹۵۱۶ - داخلی ۲۹۷
- آدرس ایمیل برنامه سلامت میانسالان مرکز بهداشت استان:
esfahanmiddleage@gmail.com
- آدرس مسیر آپارات:
<https://www.aparat.com/u/aulfz>

سلامت و پیروز باشید